

Lietuvos Respublikos Susisiekimo ministerijai  
Gedimino pr. 17, 01505 Vilnius

Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Susisiekimo ministerijos  
Gedimino pr. 7, 01103 Vilnius

*Originalas paštu siunčiamas nebus*

2017-06 -02  
Vilnius

## **DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO DĖL ATLYGINIMO UŽ DOKUMENTŲ TEIKIMĄ TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO PROJEKTO**

Asociacija Investors' Forum (toliau – IF) susipažino su Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos parengtu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo "Dėl Atlyginimo už dokumentų teikimą tvarkos aprašo patvirtinimo" projektu (toliau – Projektas).

IF nuomone parengtas Projektas ne tik spręš problemas susijusias su apmokėjimu už įstatymais nustatytą neatlygintą dokumentų teikimą, tačiau naujas reguliavimas palies ir daugelį verslo sektoriaus įmonių. Pažymime, kad parengtu Projektu yra nustatoma nauja Atlyginimo už dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo metodika (toliau – Metodika), kuri skirtingai nei iki šiol galiojanti metodika, nediferencijuoja atlyginimo dydžio pagal teikiamų dokumentų duomenų kiekį. Šiuo metu galiojančioje tvarkoje yra numatyta, jog nuolat ir didelę duomenų apimtį gaunantys subjektai galėjo susitarti su duomenų tvarkytojais dėl kainodaros atsižvelgiant į perkamą duomenų kiekį.

Duomenis iš duomenų valdytojų gauna ir už juos atlyginti turi skirtingų kategorijų subjektai. Praktikoje dalis subjektų veikia kaip tarpininkai verslui, kitaip tariant, didmenininkai, kurie nuolat gauna ir naudoja itin didelius kiekius duomenų, juos apdoroja ir perduoda trečiosioms šalims. Iki šiol tokie subjektai veikė sudarę sutartis su valstybinių duomenų tvarkytojais, investavo į duomenų perdavimo sistemas, kartu su duomenų valdytojais ar savarankiškai sukūrė automatinius duomenų gavimo procesus. Kitą kategoriją sudaro subjektai, kurių gaunamų duomenų iš valstybinių institucijų kiekis yra ženkliai mažesnis.

Duomenų valdytojo atžvilgiu, duomenų teikimo administraciniai kaštai daug ir mažai duomenų gaunantiems subjektams skiriasi. Šiuo metu didmenininkai turėdami sukurtą automatizuotą duomenų perdavimo procesą ir integruotas duomenų apsikeitimo sistemas, sukuria žymiai mažesnę administracinę naštą net ir imdami didelius kiekius duomenų. Tuo tarpu nedidelį kiekį duomenų imantys subjektai, kurie dažniausiai kreipiasi pavienėmis užklausomis, ženkliai padidina sąnaudas susijusias su dokumentų sukūrimo ir teikimo veiklomis.

Metodikoje numatyta, kad atvejais, kai skaitmeninio formato dokumentai teikiami elektroniniais kanalais, atlyginimo dydžiai apskaičiuojami už dokumentų teikimą baziniam vienetui, kurį sudaro 1 MB arba 1 užklausa, taip pat įtraukiant administracines išlaidas, kurios susijusios su duomenų teikimo veiklomis. Projekte nėra diferencijuojamas atlyginimo dydis atsižvelgiant į gaunamų duomenų kiekį. Įtvirtinus tokią tvarką, susidaro situacija kuomet pavieniams asmenims ar subjektams bus taikomas tas pats atlyginimo dydis už dokumento teikimą, kaip ir įmonėms ar įstaigoms, tarp jų ir valstybinėms institucijoms.

Svarbu pabrėžti, kad pagal numatytą naują metodiką, svarią atlyginimo dydžio dalį sudarys administracinės sąnaudos, kurios yra apskaičiuotos visus administracinius kaštus padalijus bendram per metus teikiamam duomenų kiekiui. Taip administracinės sąnaudos tampa fiksuota atlyginimo dydžio dalimi už kiekvieną duomenį. Teikiant skaitmeninio formato dokumentus elektroniniais kanalais, administraciniai kaštai nepriklauso nuo duomenų dydžio. Kitaip tariant, atlyginimo dydis už 10 MB ir už 100 MB duomenų proporcingai išauga 10 kartų, nors patiriami administraciniai kaštai išlieka tokie patys.

Metodikoje nustatyta atlyginimo už dokumentų teikimą apskaičiavimo tvarka, sukuria skirtingas sąlygas rinkos dalyviams ir diskriminuoja subjektus naudojančius itin didelius kiekius duomenų.

Parengta Metodika taip pat nėra teisinga ir valstybės atžvilgiu. Valstybės institucijos yra vienas iš didžiųjų duomenų naudotojų. Valstybė apmokėdama duomenų valdytojams už įstatymais nustatytą neatlygintą dokumentų teikimą subsidijuos mažesnius duomenų gavėjus. Sąnaudos, kurias patirs duomenų valdytojai teikdami duomenis valstybės ir savivaldybių institucijoms, praktiškai bus mažesnės nei apskaičiuotos taikant naują Metodiką. Kuo daugiau duomenų gaus ir naudos didieji duomenų gavėjai (valstybė ir kiti privatūs asmenys) tuo pigesni duomenys bus visiems jų gavėjams.

Siūlome koreguoti parengtą Projektą ir Metodikoje numatyti skirtingą kainos už duomenis apskaičiavimą atsižvelgiant į duomenų kiekį, kurį gauna subjektai. Manome, kad visi duomenų valdytojai gali ir turėtų atskirti visų tipų sąnaudas, kuris patiria teikdami duomenis, priklausomai nuo to, ar jos tenka mažmeniniam, ar didmeniniam informacijos pirkėjui. Sąnaudų skaičiavimas pagal duomenų valdytojų klientų tipus, mažmeniniams ir didmeniniams pirkėjams, leistų nustatyti teisingą duomenų kainą.

Pagarbiai,



Vykdomoji direktorė

Rūta Skyrienė